

عنوان مقاله:

ژئوپلیتیک خلیج عدن و نقش ایران در حفظ امنیت منطقه ای

محل انتشار:

اولین سمینار آینده پژوهی توسعه ملی ایران در بستر جغرافیا (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

لیلا باباخانی لشکان - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی واحد علوم و تحقیقات تهران

صادق خسرو - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی واحد علوم و تحقیقات تهران

خلاصه مقاله:

خلیج عدن یکی از شش بازوی استراتژیک دریایی اقیانوس هندی باشد. اهمیت این منطقه از آنجا بیشتر روشن می شود که بدانیم خلیج عدن یکی از آبراه های مهمی است که حجم زیادی از تجارت جهانی از آن عبور می کند. این خلیج، دو آبراه استراتژیک دریای سرخ و خلیج فارس را بهم پیوند می دهد که هردو در نظریه های ژئوپولیتیک بخشی از هلال حاشیه ای محسوب می شوند. برخی نظریه پردازان مانند آلفرد تایر ماهان کنترل بر دریاها را شرط اصلی برای تبدیل شدن به یک قدرت جهانی دانسته اند. به نظر این اندیشمندان، در نزاع بین قدرت ها، نیروهایی که در موقعیت دریایی برتری قرار دارند از امکانات بیشتری برای در دست گرفتن ابتکار عمل بر خوردار هستند از جمله این مکان ها شمال اقیانوس هند و نواحی غربی آسیای غربی، دریای عمان، خلیج فارس، خلیج عدن و دریای سرخ به دلیل جایگاه سوق الجیشی که دارا بوده و در حد فاصل راه های مواصلاتی غرب و شرق قرار دارد همواره مورد توجه قدرت های بزرگ بوده است. انتقال حدود 12 میلیون بشکه نفت خام کشورهای اوپک و غیر اوپک از مسیر تنگه بابالمندب و سواحل کشور سومالی به طرف قاره اروپا و آمریکا، تردد بیش از 40 درصد صادرات گاز مایع (LNG) قاره آسیا و همچنین تردد سالانه بیش از 65 هزار کشتی که عمدتاً حامل کالاهای صادراتی و وارداتی هستند از مسیر مذکور، مهم ترین دلایل اهمیت امن بودن تنگه راهبردی بابالمندب است. این مقاله با روش توصیفی و تحلیلی بدنبال پاسخ به سؤال: نقش ایران در ایجاد و حفظ امنیت منطقه ای بویژه دریای سرخ و خلیج عدن چیست می باشد. تا مدتی قبل خلیج عدن و تنگه باب المندب را آبراه صلح می نامیدند ولی از آغاز سال 94 شمسی دیگر در منطقه فوق آرامش حاکم نیست. با جنگ نابرابر رژیم سعودی و همپیمانان منطقه ای و فرامنطقه اش با یمن شاهد ناامنی شدیدی در خلیج عدن و تنگه باب المندب هستیم. خلیج فارس امکان تبدیل شدن ایران به یک قدرت دریایی فراهم نمیکند. بر خلاف باور رایج، ایران دفاع از منافع خود را نه در آبهای خلیج فارس و دریای عمان بلکه این دفاع از خلیج عدن و تنگه باب المندب شروع خواهد شد و این نقطه قوت نظامی و راهبردی برای ایران به شمار می رود. کشوری که بیشتر به دریا تسلط دارد به همان اندازه دارای قدرت است. امروزه جمهوری اسلامی ایران با فرمان فرماندهی معظم کل قوا مدظله العالی افق نگاه خانگی که همان خلیج فارس و دریای عمان می باشد، را به دور دست برده که این نشان دهنده حضور جمهوری اسلامی ایران در ایفای نقش منطقه ای و حتی بین المللی است.

کلمات کلیدی:

خلیج عدن، امنیت منطقه ای، نیروی دریایی، نظم نوین جهانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/989677>

